

Förändrade upptagningsområden för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälarhöjdens skola

Hemställan från stadsdelsnämnderna i Hägersten och Liljeholmen

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Stadsdelsnämndernas gemensamma hemställan om förändring av upptagningsområden för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälarhöjdens skola bifalles.

Föredragande borgarrådet Mirja Särkiniemi anför följande.

Bakgrund

Stadsdelsnämnderna Hägersten och Liljeholmen hemställer i ett gemensamt ärende att skolupptagningsområdena förändras för Hägerstenshamnens skola, Mälarhöjdens skola och Aspuddens skola och att de nya skolupptagningsområdena skall gälla från och med höstterminen 2005.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret tillstyrker de berörda stadsdelsnämndernas gemensamma hemställan om förändring av upptagningsområden för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälarhöjdens skola.

Mina synpunkter

Enligt beslut i kommunfullmäktige skall kommunstyrelsen fatta beslut om förändringar av upptagningsområden för grundskolan som berör fler än en stadsdelsnämnd.

Upptagningsansvaret innebär i praktiken en skyldighet att bereda plats för elever bosatta i upptagningsområdet. Jag vill dock peka på att detta beslut inte påverkar möjligheten att välja skola.

Med föreslagna förändringar kommer upptagningsområdena att följa stadsdelsnämndsgränserna. Stadsdelsnämndernas gemensamma bedömning är att skolplaneringen i respektive stadsdelsområde underlättas om skolornas upptagningsområden följer stadsdelsgränserna.

Stadsdelsnämnderna föreslår att de nya upptagningsområdena börjar gälla fr.o.m. läsåret 2005/2006. Elever från Hägerstenshamnens skola som redan påbörjat sin skolgång i Aspuddens skola fullgör sin skolgång där trots ändrade upptagningsområden.

Mot bakgrund av de skäl som redovisats finner jag inga skäl att motsätta mig en förändring av upptagningsområdena. Jag anser därför att stadsdelsnämndernas hemställan om förändring av upptagningsområden för grundskolorna ska bifallas.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande
Stadsdelsnämndernas gemensamma hemställan om förändring av upptagnings-
områden för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälarhöjdens sko-
la bifalles.

Stockholm den 16 mars 2005

MIRJA SÄRKINIEMI

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Hägerstens och Liljeholmens stadsdelsnämnd har i ett gemensamt ärende hemställt om förändrade upptagningsområden för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälarhöjdens skola.

Hägerstens stadsdelsnämnd beslutade den 27 januari 2004 enligt förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av *Margareta Cederfeldt m.fl.* (m), enligt följande.

Förvaltningens förslag till beslut kan vara positivt för föräldrar och elever i Hägersten förutsatt att möjligheten att välja skola kvarstår och att inga inskränkningar sker i reell möjlighet till av skola.

Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade den 27 januari 2004 enligt förvaltningens förslag.

Reservation anfördes av *Karin Berggren och Elisabeth Abelson* (fp) enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta att

1. Bifalla förvaltningens förslag till beslut.
2. Anföra följande.

Upptagningsområdena har egentligen bara betydelse i de fall det är ont om platser på någon av skolorna. Med hjälp av skolpengen kan eleverna och deras föräldrar själva välja skola. Även om gränsen ändras har t.ex. yngre syskon möjlighet att välja skola som sina äldre syskon. De förändrade gränserna behöver därför inte innebära något drastiskt ingripande för enskilda och kan därför godtas.

Stadsdelsförvaltningarnas gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Varje skola har ett elevupptagningsområde som är geografiskt avgränsat och anpassat utifrån respektive skolas kapacitet. Stadsdelsnämnderna har ansvar för skolpliktsbevakning för de elever som bor i stadsdelens upptagningsområden och upptagningsområdena används för att prognostisera framtida elevantal.

Alla elever som bor inom en skolas upptagningsområde har rätt att gå på den skolan och i mån av plats kan föräldrar och elever därutöver välja fritt bland stadens kommunala och fristående grundskolor.

Stadsdelsnämnderna beslutar om förändringar i skolornas upptagningsområden inom stadsdelsområdet. Ändringar som berör flera stadsdelsområden beslutas av kommunstyrelsen.

Förvaltningarnas förslag

Hägerstens och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar föreslår att respektive nämnd beslutar att föreslå kommunstyrelsen att besluta om ändrade skolupptagningsområden för Hägerstenshamnens skola, Mälarhöjdens skola och Aspuddens skola. Hägerstens och Liljeholmens stadsdelsförvaltningar har diskuterat förslag till förändrade upptagningsområden för ovanstående skolor mot bakgrund av att Hägerstenshamnens skola har för få elever och behöver öka sitt elevantal för att få en långsiktigt hållbar budget.

Eleverna går i dag på Hägerstenshamnens skola från förskoleklass till och med skolår 3. Därefter går de skolår 4-9 på Aspuddens skola i Liljeholmens stadsdelsförvaltning.

Förslaget innebär att Hägerstenshamnens elever istället ska gå kvar i Hamnen till och med skolår 5. Därefter har Mälarhöjdens skola kapacitet att ta emot eleverna och eleverna kan därmed gå kvar inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsförvaltningarnas gemensamma bedömning är att skolplaneringen i respektive stadsdelsområde underlättas om skolornas upptagningsområden följer stadsdelsgränserna. Nedan följer en redovisning av detaljerna i förslaget och hur dessa påverkar respektive skola. De förändrade upptagningsområdena införs hösten 2005.

Hägerstenshamnens skola och Mälarhöjdens skola i Hägerstens stadsdelsområde

Hägerstenshamnens skola har idag 143 elever från förskoleklass till och med skolår

3. Eleverna skulle med de nu gällande upptagningsområdena gå skolår 4-9 i Aspuddens skola i Liljeholmens stadsdelsförvaltning.

Hägerstens stadsdelsförvaltning föreslår att det geografiska upptagningsområdet förblir intakt men att eleverna går kvar på Hägerstenshamnens skola till och med skolår 5 och att de därefter går till Mälarhöjdens skola i skolår 6-9. Utökningen med skolår 4 och 5 på Hägerstenshamnens skola kräver viss ombyggnation. Utökningen på Mälarhöjdens skola berör endast elever som i dagsläget går på Hägerstenshamnens skola. De elever från Hägerstenshamnens skola som redan börjat i Aspuddens skola fullgör sin skolgång där trots de ändrade upptagningsområdena.

Hägerstens stadsdelsförvaltning föreslår att förändringen påbörjas höstterminen 2005 genom att de elever som då ska börja i skolår 4 går kvar på Hägerstenshamnens skola. Dessa elever går sedan kvar på skolan till och med skolår 5. Upptagningsområdet för Hägerstenshamnens skola utökas således med skolår 4 läsåret 2005/2006 och med skolår 5 läsåret 2006/2007. Eleverna tillhör från och med skolår 6 Mälarhöjdens skolas upptagningsområde. Det innebär att Hägerstenshamnens första elever börjar skolår 6 i Mälarhöjdens skola höstterminen 2007.

Konsekvenser för Aspuddens skola i Liljeholmen

Antalet elever som från och med skolår 4 går från Hägerstenshamnens skola till Aspuddens skola uppgår till ca 30 varje läsår. Om samtliga elever redan från hösten 2005 väljer att gå kvar i Hägerstenshamnens skola innebär det ett minskat elevunderlag med ca 30 elever i Aspuddens skola under läsåret 2005-2006. Därefter fortsätter elevunderlaget att minska tills förändringen är genomförd fullt ut läsåret 2010-2011 enligt följande:

2005-06 -30 elever
2006-07 -60
2007-08 -90
2008-09 -120
2009-10 -150
2010-11 -180

Det är förvaltningens uppfattning att varje stadsdel så långt det är möjligt ska ansvara för att kunna erbjuda plats i grundskola i närområdet i den egna stadsdelen. Det finns därför ingen anledning att gå emot föreliggande förslag från Hägersten. Så länge det finns plats i Aspuddens skola kommer även fortsättningsvis elever från Hägersten att kunna välja Aspuddens skola som alternativ. För Liljeholmens del blir det nödvändigt att i kommande skollokalplan se över Liljeholmens totala kapacitet för grundskola och även i vilken ytterligare utsträckning skollokaler kan omdisponeras till förskoleplatser, då det finns ett stort behov av ytterligare utbyggnad av förskola i Liljeholmen.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 februari 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

För varje kommunal grundskola finns ett s.k. upptagningsområde. Området skall vara geografiskt avgränsat samt anpassat till skolornas kapacitet. Upptagningsområdet tjänar bl.a. följande syften.

- ? Varje statsdelsnämnd har skolpliktsansvar för de elever som tillhör skolorna i stadsdelsområdet. Varje skola ansvarar för skolpliktsbevakningen för de elever som bor i upptagningsområdet.
- ? Upptagningsområdet används för att prognostisera antalet elever i framtiden.

Alla kommunala skolor är skyldiga att erbjuda plats för de elever som bor i upptagningsområdet. Föräldrar och elever kan, i mån av plats, fritt välja kommunal eller fristående grundskola oavsett stadsdelsnämndsgräns.

Stadsdelsnämnderna Hägersten och Liljeholmen föreslår i ett gemensamt ärende att upptagningsområdena förändras för tre skolor enligt nedanstående och att de nya upptagningsområdena skall gälla från och med höstterminen 2005.

Nuvarande upptagningsområde för Hägerstenshamnens skola i Hägerstens stadsdelsnämnd avser elever från F-år 3. Därefter fortsätter eleverna år 4-9 i Aspuddens skola i Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Problemet med nuvarande upptagningsområde är att Hägerstenshamnens skola idag totalt har få elever och behöver utöka elevantalet för att få en långsiktigt hållbar budget.

Nämnderna föreslår därför att eleverna går kvar i Hägerstenshamnens skola t.o.m. år 5, därefter flyttar eleverna i år 6-9 över till Mälärhöjdens skola i Hägerstens stadsdelsnämnd. Bedömning görs att Mälärhöjdens skola har kapacitet att mottaga dessa nya elever.

För Aspuddens skola kommer en förändring av skolans upptagningsområde att medföra ett minskat elevunderlag med ca 30 elever från hösten 2005. När förändringen är helt genomförd 2010/2011 kan det innebära att Aspuddens skola minskar elevunderlaget med ca 180.

Med föreslagna förändringar kommer upptagningsområdena att följa stadsdelsnämndsgränserna, vilket underlättar skolplaneringen.

Förändringar av upptagningsområden som berör två eller flera stadsdelsnämnder skall beslutas av kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner ändring av upptagningsområdena för Hägerstenshamnens skola, Aspuddens skola och Mälärhöjdens skola enligt nämndernas gemensamma tjänsteutlåtande. Kontoret föreslår att de nya upptagningsområdena börjar gälla fr.o.m. läsåret 2005/2006. Elever från Hägerstenshamnens skola som redan påbörjat sin skolgång i Aspuddens skola fullgör sin skolgång där trots ändrade upptagningsområden.

Upptagningsområdesansvaret innebär i praktiken en skyldighet för den kommunala skolan att bereda plats för elever bosatta i upptagningsområdet och i mån av plats kan föräldrar och elever därutöver välja fritt bland stadens övriga och fristående grundskolor. Stadsledningskontoret vill särskilt understryka att detta beslut inte påverkar möjligheten för eleverna att välja skola.

En förutsättning för att kunna justera skolors upptagningsområden är att det kan ske inom ramen för skolors kapacitet och inte medför större utbyggnadsbehov. Enligt nämndernas gemensamma ärende framgår att vissa ombyggnationer måste ske av Hägerstenshamnens skola för att bereda plats för eleverna i år 4-5. Stadsledningskontoret förutsätter att dessa ombyggnationer inte medför stora hyreshöjningar, vilket kan medföra svårigheter med långsiktig ekonomisk bärighet för skolan och nämnden.

Viktigt att Liljeholmens stadsdelsnämnd noga följer elevutvecklingen i Aspuddens skola. För skolan kommer det att bli en successiv avtrappning med ca 30 elever per läsår fram till 2010/2011. Så länge det finns plats i skolan kommer även fortsättningsvis elever från Hägerstens stadsdelsnämnd att kunna välja Aspuddens skola som alternativ. Nämnden anger att ledig lokalkapacitet i skolan bör kunna omdisponeras till förskolelokaler, då det finns ett stort behov av ytterligare utbyggnad av förskoleplatser inom Liljeholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ser fördelar med att skolornas upptagningsområden följer stadsdelsnämndsgränserna. Nämndernas skolplanering underlättas när prognoser för elevunderlag följer nämndgränserna.

